

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLORADO.

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (No.) 28.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 11. FEBRUARJA — THURSDAY, FEBRUARY 11, 1926.

LETNIK XXXV.

Spor na polju antracita pred senatsko zbornico.

COOLIDGE SE NE BO VMEŠAVAL V POGAJANJA Z OPERATORJI IN PREMOGARJI. — SENAT SE JE POD PRITISKOM COPELANDA PODAL IN POZVAL ZA STOPNIKE PREMOGARJEV IN OPERATORJEV V BELO HIŠO NA KONFERENCO.

Washington, D. C. — Senat je nagovarjal predsednika Coolidgea naj posreduje v sporu med premoGARJI in operatorji trdega premoga. Coolidge se je zopet postavil na stališče — nobenemu se zamiriti in je odločil svoje sodelovanje.

Senat ni več mogel zdržati pritiska senatorja Copelanda in sprejel njegovo resolucijo, naj se pozove zastopnike premoGARJEV in operatorjev v Belo hišo na konferenco.

Pri sprejetju te resolucije je pa bilo rečeno, da naj določi predsednik Coolidge kedaj naj se skliče taka konferenca v Beli hiši. Predsednik je nemudoma odgovoril, da se on ne bo vmešaval v ta spor.

Senator Edwards, ki podpira Copelanda je dejal, da je to storil že v takih slučajih predsednik Roosevelt in Harding, pa tudi Coolidge bo primoran to storiti, da se preje konča stavka na polju trdega premoga.

Za sprejetje Copelandove resolucije je glasovalo 54 senatorjev, proti pa 21.

ROPARSKI NAPAD, PLEN \$20.000.

Banditi so napadli dom Archibalda v Chicagu, povezali strežnika in strežnice ter odšli z velikim plenom. — Rop v San Francisco.

Chicago, Ill. — Šest roparjev, ki so bili maskirani, so prišli nepričakovano v poslopje H. Teller Archibalda na 854 Casswood in z revolverjem v roki ustrašovali strežnika in služkinje, katere so povezali, nkar so se spravili na delo in pobrali kožuhovine ter zlatnine in druge vrednosti, kar je cenjeno na \$20.000. Mr. Archibald se nahaja v Floridi in njegova soproga je bila za časa napada v pisarni Fanny May korporacije, katere je tudi ona lastnica.

San Francisco, Cal. — Dva oborožena bandita sta si prisvojila uho v stanovanju premožnega advokata, Redmond D. Stephensa in njegove žene, ko sta se še nahajala v postelji. Pri vstopu banditov se je zbudila Mrs. Stephens, a je takoj bil eden od roparjev pri njej in ji položil roko na usta ter ji ukazal naj molči, ako ji je življenje drago. Dočim je eden od roparjev stal na straži, je drugi plenil in nabral skupaj dragocenosti v vrednosti \$8.000. Po izvršenem ropu sta bandita izginila, ne da bi pustila kakšno sled.

Če dobite rojaka na cesti, ki bo rekel: "Dober dan!", mu hitro odgovorite: "Bog daj!", tretja beseda pa mora biti agitacija za "Am. Slovenca!"

APEL NEMČIJE.

Nemčija apelira na vse države za pomoč. — Kardinal Faulhaber je dejal, da je mir Evropi ogrožen. — Mussolini posnema Viljema.

Berlin, Nemčija. — Nemški kabinet je v izvanredni seji, kateri je predsedoval predsednik Hindenburg, pripravil odgovor italijanskemu diktatorju, na njegov izzivalni govor v poslanski zbornici, pri katerem se ni oziral naduteži na mirovne principe, na podlagi katerih se je podpisala pogodba v Locarno.

Kabinet pripravlja posebno noto na vse večje države, v kateri prosi Nemčija za pomoč v njenem protestu proti Mussolinijevemu izzivanju.

V katedrali v Münihu je kardinal Faulhaber rekel, da je zopet ogrožen mir v Evropi in bolehen nacionalizem prepravlja svet.

V dobro poučenih političnih krogih se govori, da je fašizma politična smer — nasilstvo in želja po napadu. Lansko leto je bila puščica Mussolinija namerjena na Francijo, a zbal se je francoske dobro organizirane armade. Kmalu na to je koncentriral svoje napade na slabotno Grčijo in Jugoslavijo, ko ni kazalo tam za enkrat nič povoljnega, se je obrnil proti neoboroženi premagani Nemčiji.

V Nemčiji je zavrela kri militaristom, ako ne bo italijanski diktator prenehal z nasilstvom na južnem Tirolskem, bo republikanska stranka v Nemčiji potegnila z nacionalisti in se maščevala nad zatiralci manjšine v Italiji.

Nacionalisti v Nemčiji, ki so nasprotovali sodelovanju Nemčije pri locarnski mirovni pogodbi, sedaj triumfirajo in pokazujejo na Italijo, ko je prva, ki je pokazala, da je locarnska pogodba le kos papirja, da bi se pa bilo treba ravnati po pogodbi, je pa za Mussoliniju preveč — ga bo treba pač poučiti, mogoče ni več da leč čas, ko se bo prebudil iz svojih imperialističnih sanj.

ŠE 2 ŽENSKI UMRLI VSLED ZASTRUPLJENJA V ZAVODU.

Kankakee, Ill. — Kakor je bilo poročano včeraj, da je v zavodu za umobolne v Kankakee namešala strup za podga ne neka blazna ženska svojim tovarišicam, se naknadno poroča, da so še dve nadaljnje pacientke umrle. Sedaj so še dve bolane, za katere tudi ni upanja, da bi okrevale.

"AMER. SLOVENEK" JE NAJSTAREJŠI, A MORA POSTATI TUDI NAJVEČJI

MOŽ S ŠESTIMI ŽENAMI.

Chicago, Ill. — Mr. Ralph Mark, star 32 let, kakor pravi poročilo, prikupljiv in zelo čeden človek, se je nedavno poročil. Njegova žena je pa po naključju zvedela, da ima njen soprogo še enega sina iz prejšnjega zakona, na kar je začela poizvedovati. Dognalo se je, da je to že njegova šesta žena, ne da bi bil z katero razporečen.

ABD-EL KRIM SE PRAVLJA.

Krimovi pristaši še vedno zvesti svojemu voditelju. — Vse se pripravlja na ofenzivo za prihodnjo spomlad.

Pariz, Francija. — Vest, ki so se širile po Franciji, da zapuščajo Abd-el Krime nekateri rodovi, je bila izmišljena. Najbrže le poteza francoske vlade, da je s tem slepila svoje ljudstvo, da so mislili, na skrajšen konec klanja v Maroku s zmago Francozov. Danes pa izgleda vse drugače, optimisti postajajo resnejši, kajti iz zanesljivih virov se poroča, da se Krim pripravlja na veliko ofenzivo v špomladi. Neko poročilo pravi, da bo že koncem tega meseca zagrmelo. Krim že pošilja ojačena posameznim rodovom, kateri so mu ostali zvesti. O nemirih poročajo iz okraja Quezzan, kjer se upirajo domačini, odkar so se umaknile francoske čete iz ozemlja.

Severno od Taounat, kjer se nahajajo takozvani rodovi Beni Melloul in Beni Zeroul, je poslal Krim 300 vojakov z nalogo, da prisilijo imenovano rodova, ki sta se podala Francozom, naj se vrnejo pod Krimovo zastavo. Ravno isto se poroča iz Mizom okraja, kjer so se tudi domačini podali Francozom iz strahu, a danes se že upirajo in silijo nazaj k Krimu.

Najnevarnejša točka za Francoze je takozvana Tazza fronta, kjer je središče Rifijancev in prostor za zbiranje čet za novo ofenzivo. Rifijanski glavni stan je v Targouist, kamor dnevno prihajajo čete upornikov. Na seji vojnega sveta, kateri je predsedoval Abd-el Krimov brat, so vsi šejki svečano obljubljali — "da bodo ustražili in podpirali sveto stvar do smrti."

MAJHNA ZAPUŠČINA KINE IGRALKE.

Los Angeles, Cal. — Barbara La Marr, kine igralka, ki je pred kratkem umrla in zaslužila leta 1923 en milijon dolarjev je zapustila lastnino, ki ni vredno niti \$10.000. So ljudje, ki znajo veliko zaslužiti, pa tudi veliko zapraviti.

AGITACIJA ZA "AM. SLOVENEK" OB 35-LETNICI SKOZI IN SKOZI, VSELEJ IN POVSOD, TO JE GESLO VSAKEGA ZAVEDNEGA SLOVENCA!

ABRAHAM LINCOLN.

Jutri, 12. februarja, se praznuje rojstni dan največjega ameriškega ljudskega prava, predsednika Abrahama Lincolna. V zgodovini Združenih držav je zapisan kot največji nosilec velikih demokratičnih misli, kot osvoboditelj sužnjev in zaščitnik revnih in preganjenih. Lincoln kot tak ne bo nikdar izginil iz spomina ameriškega naroda. Natančnejši življenjski opis tega velikega državnika je opisan na tretji strani tega lista.

KRIŽEM SVETA.

New York, N. Y. — Vlačilec Wellington je kolidiral z nekim drugim in se potopil. Moštvo, 18 po številu, je rešil še pravočasno tanker Ardmore.

Chicago, Ill. — Maskirani banditi so napadli Ontara kavarno na 1004 Wilson ave. in odnesli \$4.300. Napad je bil izvršen v ponedeljek zjutraj, ko je bilo v kavarni 200 gostov pri zajutruku.

Berlin, Nemčija. — Nemški brezžični operatorji lahko po novi iznajdbi pošljejo v eni sekundi 25 besed preko Atlantika. Dosedanji rekord je bil le dve besedi. Pa ne samo besede, temveč tudi slike se lahko pošljejo brezžičnim putem z dobrim uspehom.

Sofija, Bolgarija. — Novi bolgarski premier je Andre Liapčev, poleg tega tudi opravljaja posle kot notranji minister.

Centralia, Ill. — Mrs. Julius Reinhardt, soproga trgovca z zlatnino v Centralia, katera je znana kot soprano solistinja je bila ko je šla v cerkev zadeta od nekega avtoja s tako silo, da je mrtva obležala na tleh. Voznik avtoja je naglo odvozil, da se ne ve kdo je bil.

Dayton, O. — Ogenj je izbruhnil iz nepojasnjenega vzroka na Fairfield Air Intermedie depot, ki je vzhodno od mesta in napravil škode več milijonov dolarjev. Uničeno je večje število aeroplanov in delov za letala. Dasičavno je bila pomoč takoj pri rokah, ni bilo mogoče veliko pleti.

LAKOTA V RUSIJI.

Riga, Latvija. — Trinajst komunističnih uradnikov je bilo umorjenih, ko so branili državno skladišče s žitom v Razan okraju, katero so napadli lačni kmetje. Ruski list Izvestia prinaša vest, da je v temu okraju v teku dveh tednov umrlo 108 oseb vsled lakote. Temu je največ vzrok slaba letina, ker se je tako malo žita pridelalo po nekaterih krajih.

STRAŠNA ZIMA NA ŠVEDSKEM.

Stokholm ves v ledu, kanali zamrznjeni. — Na nekaterih krajih je 38 čevljev snega. — V Piteaa okraju je 76 stop. pod ničlo.

Stokholm, Švedsko. — Od tukaj prihaja vznemirljivo poročilo o strašni zimi, kakršne še ne pomnijo najstarejši ljudje. Aelysbyn, mala vasica v Pireaa okraju zaznamuje 76 stopinj pod ničlo. Najbolj mraz, kar je še kedaj bilo na Švedskem v rekordih je zaznamovano 58 stop. pod ničlo.

O snežnih zametih poročajo iz cele Švedske. Po nekod je padlo 38 čevljev snega, a še kar naprej sneži.

V Stokholmu je promet po jezernu ustavljen radi ledu; kanali in odtoki so vsi zamrznjeni. Ledolomilci imajo veliko posla in se neprestano na delu. Parniki, ki plujejo proti severu so zadržani.

Svetlini parnik Almagrundet je prišel med kosove ledu, kateri so ga odnesli seboj, ne da bi ga bilo mogoče preje rešiti. Ves železniški promet je ustavljen radi obilega snega.

Najhujeje je za vasi, ki so oddaljene od mesta, kajti sedaj so popolnoma izolirane od ostalega sveta in trpe pomankanje v gotovih ozirih.

Volčovi so prišli v bližino hiš po vseh, tako da si starši ne upajo pošiljati svoje otroke v šolo.

KARDINAL NASPROTUJE PROHIBICIJI.

Boston, Mass. — Kardinal rimsko-katoliške cerkve, William O'Connell, iz Bostona, je sedaj prvič podal svoje mnenje o prohibicijski postavi. V svoji izjavi pravi, da on nasprotuje obvezni prohibiciji. Kardinal naglašja, da katoličani ne potrebujejo te postave, kajti oni sami vedo kaj je prav in so poučeni o zmernosti. Kardinal odobruje le prostovoljno abstinenco, je pa proti vsakemu vsiljevanju. "Obvezna prohibicija je popolnoma v nesoglasju s sv. pismom in katoliškim načelom." Tako se glasi izjava kardinala O'Connella. V splošnem je naša cerkev za modifikacijo Volsteadovega zakona.

IT ALWAYS PAYS TO ADVERTISE IN "AMERIKANSKI SLOVENEK".

Iz Jugoslavije

VELIKO JE GOVORJENJA V POLITIČNIH KROGIH O NE-RAZPOLOŽENJU LJUDSTVA PROTI STJEPANU RADIČU. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Hrvatska se otresa Radiča.

Nerazpoloženje do Stjepana Radiča na Hrvaškem z vsakim dnem raste, ker je ljudstvo uvidelo, da mu radičevci niti najmanj niso pomagali v njegovem težavnem materialnem položaju, nego mu prinašajo še večja davčna bremena. Celi kraji zapuščajo Radičovo stranko. V Dalmaciji vlada tako veliko nezadovoljstvo proti Radiču, da je moral Radič opustiti potovanja v Dalmacijo. Na Hrvaškem čele vasi prestopajo v HPS, ki zelo živahno agitira. Radič ne predstavlja več hrvaškega naroda. Ljudstvo noče centralizma. Njegovi volilci zahtevajo, da zavrže centralizem ter odločno zahtevajo revizijo ustave. Radič se trudi, da bi si svoj položaj popravil na ta način, da si skuša ustvariti šanse v Vojvodini in Sloveniji. Toda ta njegov trud je čisto zaman, tudi v Vojvodini ne vlada za Radiča prav nobeno razpoloženje, danes še manj kakor prej, da Slovenije ne omenjamo. Radičeva stranka je vsled nedoslednosti, skokov in neuspehov ter popolne brezplodnosti na pozitivnem zakonodajnem polju zgubila vso privlačnost za ljudske mase v vseh hrvaških krajih brez izjeme. Dokler je Radič še delal v vladi razne politične, govoril in obetal, da izpremeni razmere, je hrvaško kmetstvo ljudstvo še čakalo, čeprav s precejšnim skepticizmem, danes pa, ko se jasno vidi, da ni Radičevi seljaški stranki uspelo doseči vsaj mirvico niti na gospodarskem polju, se je to čakanje izpremenilo v odločno nejevoljo, koje posledica je naraščajoče in neustavljivo odpadanje mas od Radiča.

Fantovski pretep.

Iz Špitališča pri Motniku poročajo: V noči 7. januarja so se spri fantje med seboj; konec prepira je bil, da je brez vsakega večjega povoda zadobil Levc Franc iz blagovške okolice težke poškodbe. Ima zbite tri zobe, hude rane po glavi in po životu. Na cesti, kjer se je vršil pretep, je stala velika mlaka krvi. Poklicani zdravnik je konstatiral težke telesne poškodbe in da je življenje v nevarnosti. Fanta so prepeljali na njegov dom.

35letni jubilej se obhaja samo enkrat, zato pa toliko bolj agitirajmo za "Amer. Slovenca," ki obhaja letos 35. letnico svojega obstanka!

Denarne pošiljave.

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbita.

Naše cene za pošiljke v dinarih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
300 — Din.	\$ 9.53
1,000 — Din.	\$ 18.73
2,500 — Din.	\$ 46.73
5,000 — Din.	\$ 93.00
10,000 — Din.	\$ 185.00
100 — Lir	\$ 4.70
200 — Lir	\$ 9.03
500 — Lir	\$ 21.75
1,000 — Lir	\$ 42.25

Pri pošiljvah nad 10,000 Din. ali nad 2000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljave nakazujejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljave naslovite na SLOVENSKO BANKO ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK 455 W. 42nd St. New York, N. Y.

ALI

STE ŽE DOBILI KAKO JUBILEJNO NAGRADO OD "AMERIKANSKEGA SLOVENCA?" AKO NISTE, TEDAJ NA DELO ZA NOVIMI NAROČNIKI, DA DOBITE TUDI VI NAGRADO! SEDAJ JE ČAS, ZATO LE VSI NA DELO!

Abraham Lincoln.

Dne 12. februarja se po vseh Združenih Državah proslavlja rojstni dan Abrahama Lincolna, največjega ameriškega ljudskega prvaka v devetnajstem stoletju. Veliki Liberator (osvoboditelj) se je rodil dne 12. februarja 1809 na mali farmi pri Molin Creek v tedaj divji novi pokrajini Kentucky. Krščen je bil po svojem staremu očetu, prvem Abrahamu Lincolnu, ki je bil po koncu ameriške revolucije prodrl skozi gorovje in gorovje iz Virginije v Kentucky. Ta Lincolnov stari oče je bil ubit od Indijanov. Lincolnov oče, Thomas Lincoln, je bil tesar po poklicu, ali brez vsake ambicije in družina je živela jako revno. Ko je bil Abraham osem let star, se je družina preselila v Indiana, kjer so si naselenci nabavili zemljišča od ameriške vlade za dva dolarja na akro. Življenje je bilo trdo, revščina je bila velika. Lincoln je hodil od časa do časa tekom devetih let v šolo, ali — kakor je sam trdil — vse šolanje ni znašalo vsega skupaj niti leto dni. Že kot deček je moral trdo delati; bosonog je pomagal očetu pri posekovanju pragozda, pri oranju in pri pridelovanju kornja. Dostikrat ga je oče dajal k sosedom za vsakovrstna dela, celo za pestuna. Ali med tem se je učil, kadarkoli je imel kaj časa; prečital je vsako knjigo, ki je prišla v njegove roke. Nekeč je Lincoln rekel prijatelju, da je prečital vsako knjigo, ki jo je našel v okrožju petdesetih milj.

Da je mogel mladi Lincoln napredovati o btako napornem življenju, se je imel zahvaliti svoji izredni energiji in orjaški telesni moči. Pravi, da je bil močan za tri ljudi in da je z lahkoto dvignil in nosil par blokov, in da ni nihče v oni pokrajini drvosekov znal zamahati sekivo z večjo silo. Bil je izvrsten takar in metač. V devetnajstem letu starosti bil je dorasel in izredno visokega stasa; meril je šest čevljev štiri in pol palca. Bil je suh, ali širokih kosti in močnih mišic; njegove roke in noge so bile nenavadno dolge; stopalo in dlan sta bila ogromna. Izgledal je v mladosti kot pravcati ogromen drvar; ali v njegovem glasu in v njegovem licu izrazitih potez je bilo nekaj, kar je privlačevalo ljudi k njemu z neodoljivo silo. V njem so videli čudovito zmešan naravo, surovost z nežnostjo, vsakdanost z idealom, ogromno telesno silo z globoko občutljivostjo, dostikrat surovo dovtipnost z ožnostjo, ki je bila skoraj tragična. Sencate ožnost in ni nikoli izgubila iz njegovih temnosivih oči in je takorekto prorokovala njegovo usodo. Z orjaško silo je združeval jako živahen um, čudovit spomin, bistro razsodnost, hitro dovtipnost in dar za pri-povedovanje.

V marcu 1. 1832 so se Lincolnovi preselili dalje proti zapadu — v Illinois. Da ogradi svojih deset akrov zemlje, je Lincoln odsekal one dolge, surove hlode, o katerih se je toliko govorilo kasneje, ko je Lincoln kandidiral za predsednika Združenih Držav; "rail splitter" (sekač ograj) so mu pravili. Prihodnje leto, ko je bil Lincoln 21 let star, zapustil je domačo farmo in začel živeti na lastno roko. Delal je na barci, s katero je prišel do New Orleansa. Tu je prvič zagledal suženjski trg, kjer so prodajali črnce na dražbo. Brutalnost te trgovine ga je ogorčila in ga razvnela proti suženjstvu. V Illinoisu je živel v mali vasi New Salem, kjer je bil nekaj časa pilot v malem parniku in kasneje prodajalec v štacuni; "honest Abe" so mu pravili v vasi njegove stroge poštenosti. Baje je nekoč hitel dve milj za kupcem, da poravnava pomoto šest centov v menjavi.

Mladi Lincoln je postal jako popularen in v starosti 23 let so ga postavili za kandidata v Illinoisko legislaturo, ali je bil poražen. Na to je skupaj z nekimi Berry kupil tri male štacune v New Salem in jih združil v eno. Ali trdka ni uspela. Berry je bil pijanec in nič ni delal. Prišlo je do bankrota z dolgom od \$1200. Berry je kmalu za tem umrl in vse breme dolga je padlo na Lincolna. Sedemnajst let se je mučil, da poravnata ta dolg, ali končno ga je plačal do zadnjega centa.

Lincolnova prihodnja služba je bila ona pomožnega zemljemera in poštarja v Salem. Sklenil je postati odvetnik in se trdo učil doma. L. 1834, ko je bilo tedaj glavno mesto države Illinois. Izvoljen je bil ponovno l. 1836 in zopet l. 1838 in 1840. Teh osmih let v legislaturi je bila izborna izkušnja za njegovo nadaljno politično delo. L. 1836 je postal odvetnik; istega leta se je naselil v Springfieldu. Poročil se je l. 1842. Štiri leta kasneje je bil izvoljen v Kongres. Tu je z veliko energijo, ali zamaš zavaroval predlog, da se ne dovoli vpeljava suženjstva v ogromne pokrajine, ki so bile ravnokar pridobljene od Mehike, namreč New Mexico in California. Suženjstvo je bilo postalo veliko vprašanje političnega življenja in borba je bila med južnimi državami; šlo je za to, ali naj se suženjstvo raztegne tudi na nove pokrajine v zapadu, ki so se razvijale v nove države Unije. Vprašanje suženjstva je začelo omajati deželo od njenih temeljev. Stare stranke in stara prijateljstva so se razkrhala nad tem vprašanjem in rodila se je Republikanska stranka v znaku boja proti suženjstvu. Velika prilika za Lincoln je bila prišla. Njegov Demokratski nasprotnik je bil Douglas, spreten političar in dober govornik. Douglas je že svoj čas bil član illinojske legislature, državni tajnik, član vrhovnega državnega sodišča

in ga je Illinois odposlal kot senatorja v Kongres. Ko sta te ritorija Kansas in Nebraska zaprosila, da se ju sprejme v zvezo kot zvezni državi, je Douglas predložil zakon, ki je prepuštil novim državam, naj si same izberejo, da-li hočejo biti suženjske ali svobodne države. Ta zakon, takozvani Kansas-Nebraska Bill, je ogorčil vse prebivalstvo na severu. Douglas se je na prihodnjih volitvah zagovarjal, ali volilci so ga sprejeli s protestom. Njegov protikandidat ni bil nihče drugi kot Lincoln. Med njim in Douglasom se je razvila ostra govorniška borba, kateri je napeto sledila vsa dežela. Lincoln pa vendarle ni bil izvoljen. Ali njegovi govori proti suženjstvu so našli odmev po vsej deželi in od vseh strani so prihajala vabila na govornika. Eden izmed njegovih slavnih govorov je bil oni v New Yorku l. 1860 v Cooper's Institute. Bil je pnatnjen v vseh časopisih širom dežele in v brošurah; Lincoln je zlasti radi tega govora postal narodna politična figura in kandidat za predsedništvo. Predsedniške volitve l. 1860 so se bližale in Republikanska stranka je Lincolna imenovala za svojega kandidata. Vsa dežela je bila v stanju divjega razburjenja. Trdilo se je, da južne države se nikakor ne bodo udale izvolitvi takega Predsednika; "Črni Predsednik" je bila psovka za človeka, ki je verjel v svobodo za črno-poltno ljudi. V Kongresu so se čule odkrite grožnje, da se bo Jug odtrgal od Unije, in bo sestavil neodvisno vladno. Demokratična stranka se je končno razcepila.

Abraham Lincoln je bil dne 6. novembra 1860 izvoljen za Predsednika. Par dni po izvolitvi je bil Jug že v odkritem uporu. Meseca februarja, torej mesec poprej, predno je Lincoln nastopil Predsedništvo, je že sedmorica južnih držav, South Carolina, Georgia, Alabama, Florida, Mississippi, Louisiana in Texas, zapustilo Unijo, sestavile Konfederirane Države Amerike in izvolile Jeffersona Davisa za Predsednika. Lincoln je imel namen imenovati uradnike brez ozira na strankino pripadnost. Ko so neki političarji silili nanj, da podpiše imenovanje nekega nevredneža, je Lincoln odgovoril: "Vse, kar sem na svetu, dolgu-

jem mnenju, ki ga je ljudstvo imelo o meni, ko so me nazivali "Honest Old Abe." Kaj bi oni sedaj mislili o "poštenem Abe," ako bi imenoval takega človeka?" — Nasproti nekemu prijatelju, ki ga je obiskal v Beli Hiši, je nekoč rekel sledeče besede, ki so postale slavne: "Ako enkrat zgubite zaupanje ljudstva, ne morete nikdar več pridobiti nazaj njegovo spoštovanje. Res je sicer, da lahko varate vse ljudstvo nekoliko časa. Lahko tudi varate nekaj ljudstva ves čas. Ali ne morete varati vse ljudstvo vse čase."

Dne 12. aprila 1861 je začela Civilna vojna. V South Carolini so Konferenci ustrelili na zvezno zastavo, ki je vihrala nad Fort Sumter. Od samega začetka je Lincoln izjavil, da se vojna vodi za Unijo in ne proti suženjstvu. Ne da je zato manj sovražil suženjstvo, ampak verjel je, da suženjstvo ne bi dolgo preživelo zmage Severa. Njegova uradna prisega mu je najprej nalagala, da reši Unijo. Tekom štirih let je besnela državljanska vojna. Najprej je Jug bil uspešen, ali večja moč Severa je postopno izčrpala odpor južne Konfederacije. Sredi vojne je Lincoln sklenil, da treba pristopiti k emancipaciji sužnjev. L. 1863 se je zavezel, da osvobodjenje sužnjev mora biti drugi veliki cilj vojne. Ob Novem Letu 1863 je podpisal proglas osvobodjenja sužnjev (Emancipation Proclamation). Ob tej priliki je vzkliknil ljudem okolo sebe: "Ako moje ime vstopi v zgodovino, se bo to zgodilo radi tega čina, ki je vsa moja duša v njem." V aprilu l. 1865 se je general Lee, poveljnik južne vojske, predal z ostanki svojih pobitih potkov v roke generala Granta, poveljnika severne vojske.

Tekom vojne je Lincoln večkrat pokazal svojo velikodušnost. Ko je podpisal pomilosočenje za mladega vojaka, ki ga je vojno sodišče obsodilo na smrt za to, ker je zaspal na straži, je Lincoln rekel: "Saj se ni čuditi, da bi utrujen farmarski fantek, ki je morda navajen iti v posteljo ob mraku, zaspal na straži. Nočem jaz iti v večnost s krvjo tega mladiča na svojih rokah." Celotno zadnji njegovi uradni čini so bili čini mišlosti. Prav zadnji dan svoje-ga življenja je podpisal pomilosočenje vojaka, ki bi bil moral biti ustreljen radi begunstva. "Ta fantek nam lahko več koristi nad zemljo, kot pod zemljo," rekel je Lincoln.

Abraham Lincoln je bil zopet izvoljen za Predsednika l. 1864 po veliki večini in 4. marca 1865 je pri ustoličenju imel zgodovinsko pomemben govor. Mesec kasneje je bil umorjen. Dne 14. aprila je bil vesele volje. Vojna je bila končana in konec je bil ogromnega bremena, ki je težilo na njegovih ramenih. Mrs. Lincoln je onega dne povabila nekoliko gostov na večerjo in v gledališče. Lincoln je bil oni večer poln dovtipa, ko je sedel med svojci v Ford Theatre-u. Naenkrat ob 10 uri 20 minut je zadonel v gledališču strel iz samokresa; nato kratek metek okrog predsednika, in iz nje skoči na oder človek s samokresom in bodalom v rokah. Bil je igralec Booth, fanatičen pristaš Juga. Zvezna zastava, višča v dvorani, kot da bi se hotela maščevati nad zločinom, se je zataknila v morilčeve ostroge, da je telebnil z glavo naprej. Z zlomljeno nogo je vstal in odšel za kulise in v splošni zmedenosti izginil na cesto, kjer ga je čakal konj, in odjahal je v temno noč.

Drugo jutro je Lincoln izdahlil svojo veliko dušo. Ves svet je žaloval za njim. Londonski delavci so poslali sledečo poslanico Ameriki: "Abraham Lincoln se je omilil vsem delavcem civiliziranega sveta. Zguba takega človeka je ravno tako naša kot vaša. On živi v srcih delavcev vseh dežel kot kak nekronan vladar sveta." Lincoln je umrl, da njegova dežela živi, in še le danes — po dveh generacijah — zamo-remo ceniti popolnoma njegov trud za ohranitev ameriške Unije. Še le po Civilni vojni je bil zagotovljen razvoj te enotne dežele, ki se je hitro razvila v največjo deželo na svetu.

Devetnajsto stoletje je rodilo mnogo velikih državnikov, ki

so postali svetovno slavni, ali nihče se ni tolko omili človeštvu širom sveta kot Abraham Lincoln. Svojim ameriškim rojakom je bil pred vsem rešitelj domovine. Narodom v drugih deželah se je dozdeval kot kak moderni Sv. Jurij, visoko držeč zastavo človeške svobode. Mož, ki je tako mojstrsko ovladal umetnost enostavnega, jasnega in lapidarnega govora je veljal v očeh vsega priprostelega ljudstva širom sveta kot največji zagovornik demokracije, ki je bil vstal do tedaj; in kot izziva-joča trobenta demokracije je zlasti zadonel po svetu in bo donel do poznih rodov oni kratki elektrizirajoči govor, ki ga je Lincoln držal na bojišču pri Gettysburgu: "Da vlada ljudstva, potom ljudstva, za ljudstvo ne pogine na zemlji."

POŽAR NA WILSON AVE. KOPALIŠČU.
Chicago, Ill. — Ogenj je izbruhnil na Wilson ave. kopališču in uničil leseno poslopje kjer so kabine. Vse omare za obleko in sploh cela naprava je uničena, zgorelo je do tal, škoda je velika. Ni več lepega balkona, od koder je bil tako lep razgled po jezeru, vse je postalo žrtev plamena. Tam je bilo nakopičeno kopalnih oblek, katere so tudi vse uničene. Škoda je cenjena na \$75,000. Neki mimovozeči avtomobilist je prvi zagledal ogenj in takoj obvestil gasilce. Rekel je, da je videl, kako se je dvakrat zaporedoma posvetilo; po njegovem mnenju je bila eksplozija. Ko so že pogasili in gasilci se pregledovali kaj se da še napraviti, se je skupaj sesedla streha poslopja, ki je bil v ozadju. Le šest palcov proč je

stal eden gasilec, kateremu se pa ni nič pripetilo. Dva gasilca sta pa med požarom zadobila lahke poškodbe.

Novi potresni sunki.

Danes zjutraj, 7. januarja, ob 5. uri je bil v Logatcu zopet močan potresni sunek. Od novega leta do danes se večkrat ponavljajo lahni potresni sunki.

Obešil se je

v Gaberskem občinski siromak Boško Jože, 66 let star. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

KNJIGE.

"Štiri leta v ruskem ujetništvu" je ime knjigi, ki smo jo prejeli te dni na ogled. Knjigo je spisal in izdal Mr. Josip Grdina iz West Park, Ohio. Spis je bil svoječasnno objavljen v Glasilu KSKJ., a je sedaj izboljšan in mnogo dodanega, kar v prvotnem spisu v listu ni bilo. Zraven je dodana celotna zgodovina Rusije iz najstarejše dobe do ruske revolucije l. 1917. Knjiga vsebuje 611 strani, čitva ima velikost 6 x 9. Tiskala jo je Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani, kakor izdelala tudi vse kliseje. Knjigo krasijo številne interesantne slike iz bojišča, slike raznih mest in pokrajin in raznih vojaških oseb iz prejšnjih stoletij ruske zgodovine, kakor tudi iz zadnje dobe. Knjiga je zanimiva vseskozi in zasluži najboljšega priporočila. Rokaji, sežite pridno po njej. Založnik Mr. Josip Grdina bo prejel te dni celotno izdajo iz stare domovine, kjer se je tiskala. Cena knjigi bo \$2.00. Naročala se bo pri: Mr. Josip Grdina, 13404 Astor Ave., West Park, Ohio.

Vsi, ki boste za časa jubilejne kampanje "Amer. Slovenca" pošiljali naročnino na upravništvo, se poslužajte teh kuponov. Volite za one, ki delajo za skupni blagor našega naroda.

Volilni kupon za agitatorje.

Upravništvu "Amer. Slovenca" Chicago, Ill.

Dne.....1926

Pridobil(a) sem Vam.....novih naročnikov in za njih naročnino pošiljam \$.....

Naročnino je obnovilo.....naročnikov, kar znaša \$.....

Skupno število volilnih glasov je.....

Glasujem za.....

(Naslov).....

kot najzaslužnejšega Slovenca (Slovenko) na polju katoliškega rodoljubja v Ameriki.

Imena teh, ki so mi plačali naročnino, Vam pošiljam na priloženi listini. Pošljite vsem jubilejni spominek.

Jaz si izvolim nagrado.....

Podpis agitatorja.....

Naslov.....

VAŽNO:—Pazite, da bodo naslovi naročnikov, katere nam pošiljate, pravilno napisani. Označite natančno, koliko je kdo plačal naročnino.

Volilni kupon naročnikov.

Upravništvu Amer. Slovenca, Chicago, Ill.

Dne.....1926.

Priloženo Vam pošiljam \$..... za obnoveitev moje naročnine na list "Am. Sl." Mojih volilnih glasov je.....

Glasujem za.....

Naslov.....

kot najzaslužnejšega Slovenca (Slovenko) na polju katoliškega rodoljubja v Ameriki.

Pošljite mi jubilejni spominek.

Podpis pošiljatelja.....

Naslov.....

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnim in potrtim srcem naznanjemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem širom Združenih držav in stare domovine prežalostno vest da je nam dne 14. jan. 1926, po hudi več mesecev trajajoči bolezni previden s sv. Zakramenti za vedno zaspal moj preljubljeni soprog, oziroma oče

Matevž Jesih

Pokojsnik se je rodil v vasi Slivnice fara Kopanj na Dolenjskem, bil je star 36 let, v Ameriko je prišel leta 1907, in sicer v Pueblo, Colo., kjer je živel do svoje prerane smrti. Ranjkega je več mesecev mučila kruta obistna bolezen, kateri je tudi končno podlegel, dne 14. jan. 1926. Pokojnik zapušta poleg soproge in pet nedostalih otrok, še ostarelo mater v stari domovini, in dve sestri v Chisholm, Minn. Pokojnik je pripadel k različnim društvom in sicer k društvu Sv. Jožefa št. 7. KSKJ., k društvu Marija Pomagaj št. 42. JSKJ., k društvu Slovan št. 3. ZSZ. In k dramatičnemu klubu Slovenec. Vsa ta društva so prav po bratovski skrbela za svojega belnega sobrata, takom njegove dolge bolezni. Ob tej priliki jim izrekamo najlepšo zahvalo.

Najprirečnejše se pa zahvalujemo našim sosedom, ki so nam pomagali tekom bolezni, še posebno pa sosedom Frank Brajda, Joe Krall, in John Tekušič, ki so si vzeli čas ter šli od hiše do hiše pobirati milodare ter tudi nabrali lepo svoto nad \$70.00 katero so izročili v podporo meni in moji družini. Nabiralec, kakor tudi darovalcem se tem potom lepo zahvaljujem.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem društvom za veličasten pogreb in veliko udeležbo. Lepa hvala vsemkemu društvu Prešeren za ganljivo petje v cerkvi. Lepa hvala Rev. Cyril Zupanu za lep govor v cerkvi. Lepa hvala John Butkoviču, predsedniku društva sv. Jožefa št. 7. K. S. K. J., za ganljiv govor ob odprtem grobu. Hvala Louis Korosecu, predsedniku društva Marija Pomagaj št. 42. JSKJ. za prečitano nagrobnico na pokopališču. Lepa hvala sestri pokojnika in njenemu možu John-u Sterle v Chisholm, Minn. za poslani venec. Prisrčna hvala tudi vsem domačim darovalcem cvetlic. Ter vas prosimo oproščenja, ker vas neimenujemo vsakega z imenom. Prepričani bodite, da bo vaše sočutje nam ostalo v trajnem spominu. Prisrčna vam hvala in Bog vam plačaja.

Tebi pa ljubljani soprog oziroma oče bodi lahka ameriška zemlja. Počivaj v miru, sveti naj ti večna luč. Saj križ nam sveti govori, da zopet vidno se nad zvezdami...

Zaljubljeni ostali:

VERONA JESIH, soproga: JOHN, MARY, HENRY, JOSEPH in HERY, otroci.

V Pueblo, Colorado, meseca januarja 1926.

R. PAVLOSKI

Slovenski fotografist
719 No. Chicago St.

JOLIET, ILL.

Se priporoča slovenskemu občinstvu v naklonjenost!

CLEVELANDCANJEI

Indar potrebujete pogrebniha se spomnite vedno na prvi slovenski pokopni zavod

GRDINA IN SINOVI

1053 — E. 62nd St.
CLEVELAND, OHIO

Primitve za bližnji telefon in po-klicite:
Randolph 1851 ali 4556.

Gospodarica sveta

AVANTURISTIČEN ROMAN.

Karl Figdor — prevel R. R.

"Hitro, hitro!" šepče pridružen Mavdi ter jo vleče k odprtini. Toda Mavdi pohajajo zadnje moči. Sedaj, ko je svoboda tako blizu, se je zlomilo vse njeno junaštvo, še noge jo skoro nočejo več nositi.

"Naprej, ali pa smo izgubljeni!" krične Kien-Lung še enkrat, skloneč se tesno k njej ter jo skoro nezavestno dvigne na svoje roke. Tedaj pa se Mavda zopet zave. Zopet je ona stara neustrašena Mavda, kakor je bila one dni, ko o Kantonu še ni vedela ničesar. Z nogami naprej se porine skozi ozko odprtino, išoč lestvenice, vodeče v globino. Dosegla je prvo in z naglo spretnostjo se spušča z ene na drugo navzdol. V šampanu jo sprejme stari, zvesti Sen-Ki v svoje varstvo ter ji odkáže mesto. Za njo se prikaže skozi okno tudi Kien-Lung...

Takrat pa se začujejo iz neprodorne temine nemirni udarci vesel. Po neki navzgor proti "Trikratni sreči" drvi tajinstven šampan, kakor bi ga gural vihar. Zdi se, kakor da se podi nad valovi sam črn vrh. Bliskovito šigne proti šampanu, v katerega sta stopila Mavda in Kien-Lung, se obrne zopet vstran ter zdrvi okrog ospredja "Trikratne sreče" na drugo stran, odkoder vodijo stopnice v notranjost.

"Naprej!" kriči Kien-Lung. "Izdani smo!" Z vso močjo zgrabi vršno lestvico, skušajoč jo odtrgati, toda zaman; pusti jo, naj visi kjer je. Sen-Ki se upre ob veslo, toda zaman, preveč čakajočih šampanov mu zapira pot. Kien-Lung mu iztrga veslo ter se sam loti dela. S skrajnim naporom si napravi pot, obrne šampan v smer proti otoku Evropejcev, neutrudno odrivajoč nemirne valove...

Po stopnicah "Trikratne sreče" drvi navzgor, v raztrgane čunje oblečena postava, enooki berač, ki je z drugimi tovariši skupaj oblegal častitljivega gospoda Nija. Hai-Fengova hiša je kakor izumrla; iz dvorane prihaja na uho enooka samó smrčanje in grgranje spavajočih pijancev. Prestrašen plane v notranjost ter zagleda Hai-Fenga ležečega na obrazu med ostalimi. Skokoma plane k njemu ter ga prične tresti. Hai-Feng zamrmra ter se obrne nerodno na drugo stran. Tu se skloni enooki k njemu ter mu zavpije na uho:

"Nijev sin vam je na sledu! Skrivnost kralja beračev je v nevarnosti. Nijev sin je v čolnu "Trikratne sreče." Hitro, hitro, gospod! Ko sem prišel, sta zbežala dva, nek mož in neka ženska. Pri spominu vaših pradedov, vzbudite se! Tu gre za življenje in smrt. Občestvo beračev me pošilja k vam. Izgubljen ste, ako ne ukrenete naglo, kar se še da ukreniti!"

Trudno se zgane Hai-Feng, dvigne glavo. Kar čuje, kar le napol razume, je tako strašno, da ga pijanost sama od sebe popusti.

Sedaj... sedaj se dvigne, se opoteče naslonjen na enooka, proti oknu, vtakne glavo skozi odprtino, da se nasrka hladnega, jutranjega zraka. Tam doli po reki drvi šampan, mož ob veslu se upira v valove z divjo besnostjo, v njem sedita stari in neka ženska.

Hai-Feng se zdrzne: To je Kien-Lung! To

je Nijev sin, ki je bil v Evropi ter se sedaj vrnil nazaj v Kanton in katerega tako roka kralja beračev ni dosegla. To je Kien-Lung, odpeljajoč mu belo ženo, določeno, da dvigne in razširi slavo "Trikratne sreče" daleč po vsem Kantonu ter tako dvigne Hai-Fengovo premoženje na doslej nedoseženo višino.

Hai-Fenga obide brezkončen srd, da je prišel tako ob dvojen plen. Njegov obraz se spači, tako da izgine z njega še zadnja človeška poteza. Kakor blazen dvigne pest proti bežečemu šampanu ter zatuli zamolklo in divje nepopisno kletev.

5.

Holandski konzul na Šamini, gospod van Blankenstein ni malo začuden, ko začuje o polnoči trkanje na svoja vrata. Hitro odloži kupico whiskyjeve sode, katero je ravnokar pil ter zapre svoj dnevnik, v katerega ima navado zapisovati vse važnejše dogodke dneva. Potem gre k oknu ter ga odpre.

"Nanu!" vsklikne, ko pogleda na cesto ter zagleda tri osebe, dva Kitajca ter žensko, ki izgleda napol kakor Kitajka, napol kakor Evropejka. Trenutek nato pa že začuje klic.

"Gospod konzul, pomagajte! Tu je neka ruska dama!"

Gospod van Blankenstein zastopa v Kantonu tudi ruske interese.

"Trenutek," zakliče čakajočim, potem skoči v sobo ter pozvoni slugi.

"Li, hitro odpri vrata!"

V veliki samotni konzulovi sobi, ki je s svojimi fotelji, s svojimi knjigami in spisi tako udobna, se Mavda kmalu zopet umiri. Tu se čuti varno in zaščiteno pred vsemi Hai-Fengi sveta, tu je konec onega sveta umazanosti in strahu. Trudna, kakor je, se zlekne na stol ter zapre oči. Hipoma pa plane kvišku. Kaj? Ali je zopet v čolnu "Trikratne sreče," Hai-Feng, kdo kliče Hai-Fenga? S prestrašenimi širokodprtimi očmi se ozre okrog sebe.

Kien-Lung ravno dokončuje svoje pripovedovanje. Bil je le konzul, ki je imenoval Hai-Fengovo ime ter namignil slugi, ki je vstopil s čajem, naj ji ga ponudi.

"Ta šuft mi je že dolgo znan," vsklikne konzul, "poizkusil je bil že nekoč prej ujeti neko Evropejko, žal le, da se nam takrat ni posrečilo dokazati mu tega, tokrat pa mislim, da bo dokaz dovolj močan!"

Je-li zopet Mavdina razgreta glava kriva, da vidi stvari, ki jih ni? Sluga, ki ponuja čaj, skremži obraz za trenutek v peklensko, hudomušno rezanje. Ali pozna Hai-Fenga? Ima Hai-Feng svoje služabnike tudi tu? Li tudi tu ni varnosti? Preži mar tudi tu strahotna Kina?...

Toda ko do smrti prestrašena dvigne svoj pogled znova proti slugi, je njegov obraz tako brezizrazen in kamenit, kakor poprej.

"Sanjala sem... še vedno sanjam," si misli Mavda ter vzdihne. Toda ko se sluga oddalji iz sobe, se vendarle nagne h Kien-Lungu in konzulu ter jima zašepeče:

"Hai-Feng je kralj beračev. Bodite oprezní! Mogočnejši je, kakor vsi drugi v Kantonu. Svoje ogleduhe ima povsod. Mogoče celo tu...!"

DRAŽBENI OKLIC.

Dne 22. marca 1926, ob 9. uri dopoldne bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 20, dražba nastopnih nepremičnin:

vlož. št. 220 kat. obč. Drašiči, cenilna vrednost 362,578 din., najmanjši ponudek 242,400 dinarjev;

vlož. št. 183 kat. obč. Slavnavaš, cenilna vrednost 3000 din., najmanjši ponudek 2000 dinarjev;

vlož. št. 151 kat. obč. Krasine, cenilna vrednost 7885 din., najmanjši ponudek 5390 din.;

vlož. št. 56 kat. obč. Rosalnice in 625 kat. obč. Drašiči, cenilna vrednost 47,467 din., najmanjši ponudek 73,050 din.

K nepremičnini vlož. št. 56 kat. obč. Rosalnice spadajo sledeče pritlikline: električni motor z žago in mlinom v cenilni vrednosti 62,100 din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom

dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Metliki.

Okrajno sodišče v Metliki, odd. II., dne 6. jan. 1926.

PRIPOROČAM SE

rojakom na Ely, Minn., da kdor potrebuje sveže rože in vence, dobi največjo izbero pri meni.

FR. PENGAL,

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeham na dom. Prevažam pohištve ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu!

2018 W. 21st Place

CHICAGO, ILL.

Phone: Roosevelt 8221.

Veliki popust na zimskih suknjah in oblekah

Z ENIMI ALI DVOJNIMI HLAČAMI.

Imamo tudi posebne velikosti za prav debele, do št. 52.

Vrednost je bila dosežaj do \$35.00, pri tej razprodaji pa le \$23.00.

Kar je veljalo dosežaj \$40, je sedaj le \$28.50.

Vrednosti do \$45.00, sedaj le \$33.50.

Vrednosti do \$55.00, sedaj le \$45.00.

Hlače za moške — na tisoče parov. Posebno ugodna prilika za nakup po:

\$2.95, \$3.95, \$4.95 in višje.

M. H. JELINEK, lastnik

VOGAL BLUE ISLAND IN 18. ULICA. CHICAGO, ILL.

Za one, ki živijo zunaj mesta je prav pripravno, ako pridejo k nam kupovat ob torkih, četrkih in sobotah zvečer ali pa v nedeljo dopoldne.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Ni boljšega časa kakor sedanji

da začnete z varčevanjem in polagate sistematično gotovo boste videli, kako naglo raste vaše premoženje, ki vam bo nekaj prišlo prav. Zavstoto v našo banko. Presenečeni boste, ko toraj ne pozabite položiti gotovo vsoto vsaki plačilni dan v našo banko.

Začnite potovanje po poti finančne neodvisnosti DANES in takoj vložite gotovo vsoto v našo banko.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

Molek dokazuje, da nič ne dokaže. I.

Vsekako je to boljša slovensčina, drugo prepustim čitateljem. Ben Akiba je dejal, da nič ni novega pod soncem. Prav je imel. Stvar je bila na dnevnem redu že za Spasitelja. "Ako ne verujete mojim besedam, verujte mojim delom," tako je mogel le on govoriti, a izdalo ni prav nič. Tudi sto kolon bi ne izdalo. Za naše naj bo nekaj odgovora.

V srednjem veku je bila neka verska sekta, ki so ji rekli "skakarji ali skakači". Zdi se mi, da je moralo nekaj teh čudakov priti tudi na Slovensko, in utegne g. Molek izvirati iz njih, ker — skakati razume prav regimentno. Najprej je zahteval, da naj mu jaz na podlagi fizike, kemije, fizlogije... dokazem supernaturne stvari. Odgovoril sem, da bi se to reklo, z vatlom pamet meriti. Kako pa zdaj poskoči? Pravi, da jaz priznam, da ni znanih dokazov za supernaturne pojme! Fizičnih dokazov je zahteval, in ko mu povem, da je to budalost, pravi, da jaz pripoznam, da znanih dokazov ni. Pravcati skakač.

Drug skok. Več ko regimenten. "... Trunk ponovno priznal, da je vsa metafizična superstruktura (to je nadnaravni svet bogov in božanstev) le plod mišljenja, metafizičnega sklepanja in spekulacije." Kje sem jaz kaj takega zapisal? Kdaj in kje kaj takega pripoznal? To vam roji po vaši glavi, in kar je v vaši glavi, mislite, da je tudi v moji. Pravite: "To tudi jaz trdim," a jaz nikoli nisem tega trdil in ne trdim zdaj, in upam, nikoli ne bom trdil, ker taka trditev bi me naredila zrelega za — Kalamazoo, vi pa se z njo poglahajte kakor vam drago.

Jaz sem zapisal: "... da se potom mišljenja, metafizičnega sklepanja in spekulacije po naravi lahko pride do supernaturnih pojmov..." to je, mi izvedemo lahko o Bogu, nebesih, peklu... o supernaturnem njih delamo, da so "plod mišljenja," kar bi pač le on mogel, ko trdi, da je "večen." Govori pri meni o "jezuistkem triku," kar je znan izraz pri onih, ki so se zamotali v zagato, a niti kakega "trika" ni možen, temveč kratkomo — skoči do dokaza na plod.

Primeri o tečaju zemlje ni noben trik. Zemlja je, potom mišljenja pridemo do osi po zemlji. Narava je. "Potom spekulacije pridemo po naravi do supernaturnih pojmov," sem jaz zapisal črno na belem, pa ne delamo, n. pr. božanstev, ne po geografiji, fiziki, kakor je Molek zahteval, niti pojmov temveč pridemo do pojma božanstva, a glede pojma samega se moremo motiti, kakor so se pagani. In enako pri vsem v supernaturi. Veliki ruski mislec Leon Tolstoj pravi: "Če divjak neha verovati v svojega lesenega boga, to še ne pomeni, da Boga ni, ampak le, da ni iz le-sa."

Sklicevanje na kazuistiko in trike pomeni isto, kakor sklicevanje na slučaj, ki je, kakor znano, bog norcev.

Ne gre, a šlo bi.

Po časopisih se precej govori o Združenih evropskih državah. To idejo propagirajo najbolj neki laški državniki, ker bi od nje imeli največ koristi za Italijo. Stvar je utopija, nemogoča.

Uresničiti bi se dala samo ena misel, namreč Zedinjene slovanske države, pa mora še precej vode poteči, ker manjka pameti. Rusija je najvažnejši faktor, a prej jo je vladala lena inteligenca, zdaj jo pa vla-

dajo sanjači. Ako bi res med Slovani zavladala kdaj prava inteligenca in politično razumnost, bi lahko prišlo do Zedinjenih slovanskih držav.

Navadna pot.

Detroit, Mich., je do svetovne vojne veljalo kot gnezdo posebnosti avstro-slovanskih socialistov. Po vojni so se prelevili v komuniste istega kova. To je nekako naravna pot.

Pa je še ena pot enako naravna. Prelevanje se vrši tudi pri svetovnem naziranju. Iz socialistične mlačnosti in dvomov vodi pot v nasprotovanje in srd.

Na Božič so imeli ti razrednozavedni "delavci" zabavo v "Workers' Home." Njih voditelji so seve iz izvoljenega naroda, kakor v Rusiji. Slovan je pošten in jim sledi slepo in dosledno. Dočim Jud ostaja sam le pri nauku, uvede Slovan nauk tudi praktično. Kakor poročajo časopisi, sta se pri dočim božični "zabavi" posebnosti v doslednosti, ki meri že na nerost, odlikovala "komrad" Vdušič in "komradnja" Dobijš. Prišla sta v dvorano s podobami Spasitelja in Matere božje. V divjem fanatizmu in neotesanem divjaštvu sta podobni hrcala z nogami, nanj pljuvala in kričala: "Kje je Bog?" — "Ako je Bog, naj naju pri mahu kaznuje." To je prostaštvo prve vrste, znak fanatizma in duševne propalosti. Čudež zahtevajo. Bog čudežev ne dela na tako zahtevo, ker ima časa dosti celo večnost, in hodi tudi navadno pot ter ne plačuje vsake soboto, a plača natanko. Potrpite.

Vse gre naravno pot. Najprej postane človek versko mlačen, potem začne dvomiti, iz dvoma se izcimi nasprotstvo, iz nasprotstva smešenje in srd. Čekajmo.

Tudi iz pašnika.

Old Moulder, Terre Haute, Ind., znana chikaška firma, se hvali, kako so nekateri razbili okrove, v katere so bili baje uklenjeni prej pri KSKJ. Vsak po svoje. "Sedaj," pravi, "pri SNPJ smo v resnici svobodni." Usti se, da vsak lahko moli, hodi v cerkev... kakor mu drago. Oho, gospoda, čemu pa potem tako poudarjate svojo svobodomiselnost podlago? Ali to niso nobeni okovi, če zahtevate svobodomiselnost mišljenja? Kje je svoboda? Stvari radi "čekomštrov" sploh ne omenjamo.

Svoboda, pa taka.

SKUPNO POTOVANJE

V JUGOSLAVIJO

se vrši na najboljšem francoskem parniku PARIS, ki odpluje iz New Yorka na 1. MAJA 1926.

Za potnike tega potovanja bodo na parniku in na vlaku prirejene posebne ugodnosti. Poleg tega bo spremljen izkušen uradnik banke potnike prav do Ljubljane in skrbel za udobnost potnikov, zlasti bo imel na skrbi njih prtljago. Vsak rojak je vabljen, da se pridruži. Potniki bodo dospeli do mesta v najlepšem času. Izrabite to priliko. Priglasite se čim prej! Nadaljna pojasnila o skupnem potovanju, kakor tudi glede drugih potovanj, pišite na:

SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & ČEŠARK

455 W. 42d ST., NEW YORK, N. Y.

Obrnite se na našo banko tudi, kadar pošiljate denar v stari ali bodisi v dinarjih, dolarjih ali drugih valutah;

Kadar hočete dobiti denar iz starega kraja;

Kadar ste namenjeni dobiti kakšno osebo iz starega kraja; ali

Kadar imate opravka s kako drugim zadevo v starem kraju.

Katoliška

Tiskarna

SE PRIPOROČA V NAKLONJENOST

- vsem slovanskim društvom in organizacijam,
- vsem slovanskim trgovcem in obrtnikom,
- za vsakovrstna tiskarska naročila.

- Naročila izdelujemo hitro, točno in hitro,
- naše cene so vedno med najnižjimi,
- poizkusite in prepričajte se.

- Naša specijaliteti so zlasti društvena dela,
- društvena praznita, in vse druge tiskovine,
- izvršujemo prestave na angleško in obratno.

KADAR RABITE KAKIH TISKOVIN, PIŠITE VEDNO NAJPRVO NA SVOJO KATOLIŠKO TISKARNO:

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILL.